

Dekolonisatie van ontwikkelingssamenwerking

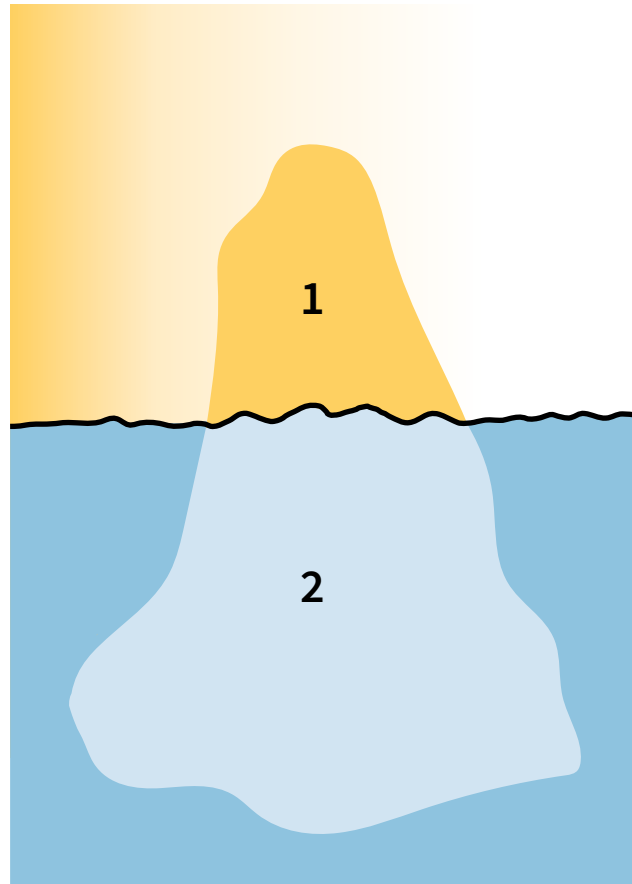
Deel II - Koloniale overblijfselen in hedendaagse ontwikkelingssamenwerking

Voortbouwend op het historisch perspectief van het eerste document, zal dit tweede deel van een drieluik over de dekolonisatie van de ontwikkelingssector over het heden gaan. In dit document wordt het 'ijsbergmodel' gebruikt om te onderzoeken hoe overblijfselen uit het koloniale verleden de sector vandaag de dag nog steeds beïnvloeden.¹ Volgens dit model bestaat het topje van de ijsberg uit waarneembare gedragingen en praktijken die vaak koloniale patronen nabootsen. Zo zijn communicatieproducten en de taal en beeldtaal die ze gebruiken concrete dimensies van ontwikkelingssamenwerking. Koloniale elementen langs die dimensies zijn hierdoor gemakkelijker te identificeren. Deze meer zichtbare aspecten roepen echter de volgende vraag op: wat is het verband tussen kolonialisme en ontwikkelingssamenwerking? De vraag zet ons ertoe aan ontwikkelingspraktijken nader te bekijken en na te denken over de mentaliteit, houding en waarden die de 'diepe structuren' vormen waardoor koloniale elementen kunnen overleven. En dat is precies wat we in dit document doen. We zullen ons eerst richten op de mentaliteit, houding en waarden en zullen vervolgens kijken naar het topje van de ijsberg om koloniale elementen te onderzoeken langs de volgende vier dimensies: 1) taal en beeldtaal; 2) kennis, vaardigheden en expertise; 3) financiering en partnerschappen; en 4) human resource praktijken.

Deel I: De 'diepe structuren': mentaliteit, houding en waarden

Aangezien de historische wortels van ontwikkelingssamenwerking onlosmakelijk verbonden zijn met kolonialisme, is kolonialisme een bepalende factor geweest voor hoe ontwikkelingsactoren in het Noorden en Zuiden denken over de sector en hun positie hierin.² Deze mentaliteit, die vaak de 'witte blik' wordt genoemd, bekijkt mensen en samenlevingen door de lens van blank etnocentrisme. Hierbij wordt uitgegaan van de superioriteit van westerse kennis, praktijken en progressie, en de minderwaardigheid van niet-blanke mensen, praktijken en instituten.³ In een begrijpelijke poging om ontwikkelingssamenwerking te scheiden van kolonialisme en de nadelige effecten daarvan, neemt de sector vaak een kijk aan die kleurenblind is en die in schril contrast staat met het geracaliseerde karakter van ontwikkeling.⁴ Deze botsing kan ertoe leiden dat niet-westerse kennis, al dan niet bewust, wordt uitgesloten van ontwikkelingssamenwerking.⁵ Actoren in de sector – juist die mensen die integratie en gelijkheid proberen te bevorderen – zijn zich vaak niet bewust van deze diepgewortelde discriminatie. Dit maakt het des te moeilijker om het probleem aan te pakken.

De 'witte blik' en de mentaliteit, houding en waarden die het vertegenwoordigt, hebben ook mensen en samenlevingen in het mondiale Zuiden beïnvloed. In het verleden heeft de veronderstelde minderwaardigheid van niet-westerse mensen en hun kennis geleid tot een wijdverbreid gevoel van raciale, culturele en geografische minderwaardigheid. Dit heeft vandaag de dag tot gevolg dat de houding, overtuigingen, expertise en praktijken van het mondiale Noorden meer worden gewaardeerd dan die van het Zuiden.⁶ Het dwingt ontwikkelingsactoren in het mondiale Zuiden ook tot een voortdurende strijd om zichzelf, hun intellect en hun vaardigheden te bewijzen.⁷ De 'koloniale mentaliteit' raakt dus beide kanten. De denkwijze van actoren in zowel het mondiale Zuiden als het mondiale Noorden wordt dus gevormd door de koloniale erfenis. En deze mentaliteit komt, zoals hierna zal blijken, tot uiting in verschillende concrete dimensies van ontwikkelingssamenwerking.

Ijsbergtheorie

- 1) Waarneembaar gedrag van anderen, dingen die we kunnen zien, horen, ruiken en aanraken.
- 2) 'Normale' werkwijzen. Zoals mentaliteit, houding en waarden.

¹ Korte opmerking over taal en termen: In dit document worden twee soorten termen gebruikt: Westers/niet-westers en mondiaal Noorden/mondiaal Zuiden. Westers wordt gebruikt als een bijvoeglijk naamwoord om eurocentrische vormen van kennis te beschrijven die het resultaat zijn van Europese filosofische tradities. Westers, in de betekenis van eurocentrisme, wordt ook gebruikt om artefacten, betogen, theorieën en ideologieën te beschrijven die tijdens en uit het koloniale verleden naar voren kwamen. Ondanks de banden met kolonialisme, bestaat ontwikkelingssamenwerking op een heel ander geopolitiek en temporeel vlak. Dit maakt de termen westers en niet-westers minder geschikt. Wanneer we expliciet verwijzen naar de huidige actoren, organisaties, beleidsregels, praktijken en gedragingen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, gebruiken we in plaats daarvan de termen mondiaal Noorden en mondiaal Zuiden.

Deel II: Het topje van de ijsberg: zichtbare uitingen van koloniale overblijfselen in ontwikkelingssamenwerking

Taal en beeldtaal

De racistische ideologieën van het koloniale verleden hebben de taal en het denken van de eerste decennia van ontwikkelingssamenwerking gevormd.⁸ In de meest letterlijke zin zijn koloniale overblijfselen zichtbaar bij het onderzoek naar ontwikkeling: ze worden gedomineerd door Engels, Spaans, Frans, Portugees of Nederlands, dat wil zeggen de talen van voormalige koloniale machten. Dit zogenaamde 'linguïstisch imperialisme'⁹ impliceert dat voor actieve betrokkenheid bij reguliere ontwikkelingssamenwerking men ten minste één Europese taal zou moeten beheersen. De koloniale elementen zijn ook verweven in de feitelijke woorden die we bij ontwikkelingssamenwerking gebruiken. Termen als 'het veld' en 'begunstigden' lijken misschien neutraal, maar bij nadere beschouwing blijkt een ander verhaal. 'Het veld' roept racistische fantasieën op over "het verkennen van de wildernis" en "naar een gevaarlijke plek gaan om mensen zonder autonomie te redden."¹⁰ Door taal die vandaag de dag neutraal en normaal lijkt voor ons, behoudt het mondiale Zuiden dus zijn minderwaardigheidspositie.¹¹

Beeldtaal in communicatie voor ontwikkelingssamenwerking

Communicatiestrategieën, -beleid en -producten worden ook gevormd door koloniale overblijfselen in taal en beeldtaal. In de communicatiecampagnes en producten van INGO's werden bijvoorbeeld vaak mensonterende beelden van een lijdende zwarte bevolking gebruikt om geld in te zamelen voor humanitaire hulpverlening. Dit wordt ook wel armoede-porno genoemd.¹² De Ethiopische crisis van 1984 en

Deel II: Het topje van de ijsberg: zichtbare uitingen van koloniale overblijfselen in ontwikkelingssamenwerking

de foto's die INGO's gebruikten om geld in te zamelen voor slachtoffers van de hongersnood, leidden tot een ongemakkelijke maar noodzakelijke discussie over armoedeporno en de racistische, koloniale ideeën die hiermee in stand worden gehouden.¹³ Het gebruik van armoedeporno bij communicatiestrategieën wordt langzaamaan onaanvaardbaar nu er een steeds positiever beeld van de onderwerpen wordt geschetst. De verschuiving naar positieve beeldtaal wordt echter ook bekritiseerd vanwege het stereotyperende karakter.¹⁴ Als gevolg van de verscherpte discussie over beeldtaal en kolonialisme is een meer 'reflexieve stijl' van communicatie voor ontwikkelingssamenwerking ontstaan, waarbij afbeeldingen worden gezien als representatie in plaats van de waarheid.¹⁵ Hoewel er nog veel werk moet worden verzet om de communicatie voor ontwikkelingssamenwerking te dekoloniseren, zijn de hierboven beschreven veranderende communicatieparadigma's het bewijs dat de sector worstelt met zijn koloniale overblijfselen.

- [Language and Power: Linguistic Imperialism| Postcolonialism](#)
- [Poverty Porn 2.0](#)
- [Enjoy Poverty](#)
- [Communication in development cooperation](#)

Kennis, vaardigheden en expertise

De koloniale mentaliteit en houding hebben ook invloed gehad op onze kennis, vaardigheden en expertise. Tot op de dag van vandaag worden de expertise en vaardigheden van actoren in het mondiale Zuiden vaak ondergewaardeerd. Als gevolg van de superioriteit die aan westerse kennis wordt toegekend, zijn het meestal de noordelijke experts die ontwikkelingsprogramma's ontwerpen en evalueren, geworteld

in westerse waarden en bepaald door westerse normen.¹⁶ Onderzoekers uit het mondiale Noorden krijgen doorgaans taken van meer intellectuele aard toebedeeld, terwijl onderzoekers in het mondiale Zuiden de rol van 'partner voor gegevensverzameling' krijgen.¹⁷ Deze ongelijke taakverdeling wijst niet alleen op een groot gebrek aan erkenning van de vaardigheden van zuidelijke experts, maar leidt er ook toe dat de bijdragen van zuidelijke experts worden uitgeselecteerd of geminimaliseerd.¹⁸ Koloniale aannames met betrekking tot vaardigheden en expertise zijn ook zichtbaar in arbeids- en contractpraktijken: noordelijke ontwikkelingsexperts krijgen vaak meer betaald voor dezelfde baan dan zuidelijke experts, waardoor er meer geld wordt toegekend aan noordelijke vaardigheden en expertise.¹⁹

Koloniale overblijfselen in Planning, Monitoring, Evaluation and Learning (PMEL)

De devaluatie van de expertise en vaardigheden van onderzoekers en ontwikkelingsorganisaties in het mondiale Zuiden is duidelijk te zien aan de dominante PMEL-praktijken in de sector. Deze PMEL-praktijken worden top-down ontwikkeld en geïmplementeerd, waarbij noordelijke financiers en INGO's rigide en zeer complexe PMEL-processen, sjablonen, metriecken en tools creëren die doordrenkt zijn met sectorspecifiek jargon.²⁰ Dit gebeurt meestal met weinig tot geen inbreng van de gemeenschap waar een programma wordt uitgevoerd, waardoor die gemeenschap wordt gereduceerd tot een louter passieve ontvanger van hulp.²¹ Bij de ontwikkeling van PMEL-praktijken wordt van partners in het mondiale Zuiden verwacht dat ze de instrumenten en tools implementeren zonder grote autonomie of keuzevrijheid. Om deze scheve machtsverhouding te vermijden voor PMEL, hebben veel INGO's geëxperi-

menteerd met participerende monitoring en evaluatie.²² De mate waarin dergelijke alternatieve benaderingen succesvol zullen zijn wat betreft dekolonisatie, zal echter grotendeels afhangen van hoe ze worden toegepast en geïmplementeerd.

- [Epistemic Injustice](#)
- [Contextualising Epistemic Injustice in Aid: On Colliding Interests, Colonialism and Counter-Movements](#)
- [Underrepresentation of developing country researchers in development research](#)

Financiering en partnerschappen

Het is niet verwonderlijk dat er bij ontwikkelingsfinanciering en partnerschappen ook koloniale overblijfselen te zien zijn. Vanaf de eerste decennia van ontwikkelingssamenwerking zijn geld en middelen van metropolen naar voormalige koloniën gestroomd, veelal ten dienste van de strategische belangen van de eerstgenoemde. Wanneer het gaat om financiering, zijn oude koloniale banden nog steeds zichtbaar. Donerende overheden geven namelijk onevenredig meer officiële ontwikkelingshulp (ODA) aan voormalige koloniën dan aan andere landen.²³ Daarnaast zijn ODA-inkoopcontracten grotendeels 'gebonden', wat gunstig is voor bedrijven in donorlanden.²⁴ Ook wordt het grootste gedeelte van de ontwikkelingsfinanciering toegewezen aan organisaties in het mondiale Noorden, ten koste van organisaties in ontwikkelingslanden.²⁵ Een vergelijkbare dynamiek, gekenmerkt door een scheve machtsverhouding, is te zien bij partnerschappen tussen het Noorden en Zuiden voor het uitvoeren van ontwikkelingsprojecten. Donoren uit het Noorden blijven de spelregels bepalen en formuleren de verzoeken om financieringsvoorstellen, stellen projecttijdlijnen vast en bepalen de criteria voor monitoring en evaluatie.²⁶ De in het Zuiden gevestigde organisaties blijven echter ondergeschikt en hebben een beperkte beslissingsbevoegdheid en veelal weinig of geen inbreng in het proces.²⁷

Deel II: Het topje van de ijsberg: zichtbare uitingen van koloniale overblijfselen in ontwikkelingssamenwerking

Koloniale overblijfselen bij financiering en subsidieverlening

Mechanismen voor financiering en subsidieverlening blijven een afspiegeling van de koloniale machtsongelijkheid: “[F]inancieringsmogelijkheden [...] komen enkel nog steeds ten goede aan een relatief klein aantal 'usual suspects', oftewel INGO's met reeds bestaande relaties met donoren.”²⁸ De situatie is bijzonder precair voor vrouwenorganisaties, met name in het mondiale Zuiden. Vrouwenorganisaties zijn zelfs nog meer gebonden door koloniale overblijfselen en hebben minder kans dan door mannen gedomineerde organisaties om geld te ontvangen van noordelijke donoren. Uit het werk van Women's Fund Asia blijkt echter dat er reden is tot hoop. Deze organisatie is een goed voorbeeld van hoe dominante koloniale en paternalistische geldstromen kunnen worden bestreden. Tulika Srivastava, uitvoerend directeur van Women's Fund Asia, legt in een interview uit wat de dekoloniserende aanpak van de organisatie is: “Niet de noordelijke donor, maar de zuidelijke vrouwenorganisaties verdelen de fondsen. Hierdoor kunnen we vrouweninitiatieven die vaak onzichtbaar blijven, ondersteunen, lokale groepen versterken en de stem van vrouwen laten horen waar dat het meest nodig is.”²⁹ Nu andere organisaties soortgelijke modellen zijn gaan toepassen, blijkt participatieve subsidieverlening een veelbelovend dekoloniaal alternatief te zijn voor de 'business as usual'-benadering van financiering.

- ③ [Colonial funding models hamper the growth of African charities](#)
- [Decolonization of Aid #2: a conversation from a development cooperation perspective](#)
- ③ [Partnership of equals between Africa and Europe: Slogan or reality?](#)

Personeelsbeleid en human resource praktijken

Tot slot kijken we naar het personeelsbeleid, en met name wervings- en aanstellingspraktijken die vaak raciale ongelijkheid en koloniale dynamiek veroorzaken en versterken. Stageplekken in de ontwikkelingssector, zodat aspirant-professionals een voet tussen de deur kunnen krijgen, zijn meestal bedoeld voor onbetaalde kandidaten met een andere sociaaleconomische en raciale achtergrond.³⁰ Desondanks is het gangbaar dat personeel wordt aangenomen op basis van jarenlange ervaring in de sector. Dit is uiteraard nadelig voor kandidaten die vanwege rassendiscriminatie hierdoor geen ervaring kunnen opdoen, kandidaten die het zich niet kunnen veroorloven om een onbetaalde stageplek te accepteren en kandidaten die vrij moeten nemen voor zorgtaken.³¹ De bovenstaande praktijken laten zien dat er een impliciete voorkeur is voor westers opgeleide, blanke medewerkers. Dit schaadt de kansen van even gekwalificeerde kandidaten van kleur of kandidaten die in het mondiale Zuiden wonen.³² Het is echter een grote uitdaging om hulporganisaties verantwoordelijk te houden voor hun impliciete raciale vooroordelen bij hun wervings- en personeelsbeleid. De meeste ontwikkelingsorganisaties verzamelen of publiceren namelijk geen gegevens over diversiteit onder hun medewerkers.^{33 34}

Beleid inzake diversiteit, gelijkheid en integratie (DEI)

In een poging om los te komen van het koloniale verleden, hebben de meeste ontwikkelingsorganisaties een DEI-beleid ingevoerd. Dit beleid is meestal gericht op het vergroten van de diversiteit van het personeelsbestand en het bevorderen van een inclusieve en rechtvaardige werkomgeving.³⁵ DEI-initiatieven bestaan doorgaans uit sensitiviteitstrainingen en informele gesprekken om onbewuste vooroordelen en micro-agressies te begrijpen en om antiracistische praktijken te promoten.³⁶ Ondanks de inzet van de sector voor diversiteit en integratie, bleek uit een

recent onderzoek van Bond onder gekleurde mensen die in de ontwikkelingssector werken, dat 89% van de respondenten niet het gevoel had dat hun organisatie echt in DEI investeerde.³⁷ Dit kan wijzen op problemen rond de implementatie van DEI-beleidsregels, vooral wanneer deze afzonderlijk worden toegepast zonder veranderingen op andere vlakken, zoals leiderschap.³⁸

- ③ [Aid agency actions on racial justice 'inadequate', aid workers say](#)
- ③ [DEI in action: Organisational policies, practices & procedures](#)

Conclusie

Dit document laat zien welke rol de koloniale elementen hebben gespeeld in ons verleden, welke rol ze spelen in het heden en hoe ze de ontwikkelingssector op complexe manieren hebben beïnvloed. De sterkste en toch minst zichtbare manifestatie van kolonialisme draait om onze mentaliteit en houding, die de 'diepe structuren' vormen en de diepgewortelde koloniale machtsverhoudingen weerspiegelen die door de jaren heen zijn ontstaan. Deze 'diepe structuren' vertakken zich weer en geven vorm aan onze taal en beeldtaal, de manier waarop we kennis en expertise waarderen, de patronen voor financiering en partnerschappen en de human resource praktijken die centraal staan in de ontwikkelingssector. Als we naar deze vier dimensies van ontwikkelingssamenwerking kijken, zien we enkele duidelijke voorbeelden van kolonialisme. Tegelijkertijd zien we ook dat er steeds vaker en steeds systematischer wordt geprobeerd om de sector te dekoloniseren, wat hoop biedt voor de toekomst. In het derde en laatste document van dit drieluik richten we ons op actuele, veelbelovende dekolonisatie-initiatieven en het bundelen van goede praktijken en praktische richtlijnen om ontwikkelingsmedewerkers en -organisaties te ondersteunen bij hun dekolonisatietraject.

Colofon

Deze Future Brief over dekolonisatie van ontwikkelingssamenwerking is een product van de Partos Innovation Hub. Partos is de branchevereniging voor in Nederland gevestigde organisaties die zich bezighouden met ontwikkelingssamenwerking. De Partos Innovation Hub is een hybride ecosysteem waar ontwikkelingsprofessionals samenwerken, creëren, inspireren, ondernemen, werken, leren en innoveren voor een betere toekomst en het versnellen van veranderingen in zichzelf, hun organisaties en ontwikkelingssamenwerking.

Deze Future Brief is een vervolg op de dialoogreeks over 'dekolonisatie van hulp' georganiseerd door Partos, Kuno en het Institute of Social Studies (ISS). Het resultaat van deze dialoogreeks is samengebracht in [deze publicatie](#).

Auteurs

Martha Kapazoglou en Yannicke Goris, The Broker

Vertaling Engels - Nederlands: Jacqueline Vrancken, The Broker

Met bijdragen van

Emmanuel Kumi, PhD., *Onderzoekspartner, Centrum voor Sociale Beleidsstudies, Universiteit van Ghana*

Bjorn Maes, leider dekolonisatie bij coalitie van vakbonden en groeperingen van NGO's in België 11.11.11

Jimm Chick Fomunjong, *Hoofd Knowledge Management bij het West Africa Civil Society Institute*

Ontwerp

Majorie Kool, koola.nl

© 2022

Copyright: Alle rechten voorbehouden aan degenen die een betere wereld voor iedereen nastreven. Wij hopen dat deze publicatie zo breed mogelijk zal worden gereproduceerd en gedeeld, in welke vorm of op welke manier dan ook. Daarbij zouden we het op prijs stellen als u het volgende vermeldt: Future Brief over Dekolonisatie van ontwikkelingssamenwerking – Deel 2, uitgegeven door Partos.

Referenties

- [1] Bheeroo, L., Gomez de la Torre, A. (6 april 2022). How racism manifests itself in NGO culture and structures—part 1: Deep structures. Bond. Download: <https://www.bond.org.uk/news/2022/04/how-racism-manifests-itself-in-ngo-culture-and-structures-part-one-deep-structures>
- [2] Kapazoglou, M., Goris, Y. (2022) Decolonisation of development cooperation, Part I—Tracing the colonial roots of development cooperation: a brief history. Partos. Download: <https://www.partos.nl/nieuws/tracing-the-colonial-roots-of-development-cooperation-a-brief-history/>
- [3] Paige, S. (10 mei 2021). Time to Decolonize Aid: Insights and Lessons from a Global Consultation. Peace Direct. Download: <https://www.peacedirect.org/publications/timetodecoloniseaid/>
- [4] White, S. (2002). Thinking Race, Thinking Development. Third World Quarterly, 23(3), 407-419. DOI: 10.1080/01436590220138358.
- [5] Kumi, E., Kamruzzaman, P. (2021) Understanding the motivations and roles of national development experts in Ghana: 'We do all the donkey work and they take all the glory'. Third World Quarterly, 42(6), 1157-1175. DOI: 10.1080/01436597.2021.1877127.
- [6] The Guardian (25 juli 2017). Secret aid worker: why do we still value expats more than local stuff? Download: <https://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2017/jul/25/secret-aid-worker-expats-local-staff-value-international-development>
- [7] Oelofsen, R. (2015). Decolonisation of the African mind and intellectual landscape. Phronimon, 16(2), 130-146. ISSN 2413-3086.
- [8] Pailey, Robtel Neajai. "De-centering the 'White Gaze' of Development." Development and Change 51, no. 3 (mei 2020): 729-45. <https://doi.org/10.1111/dech.12550>.
- [9] Phillipson, Robert. "Realities and Myths of Linguistic Imperialism." Journal of Multilingual and Multicultural Development 18, no. 3 (juni 1997): 238-48. <http://doi.org/10.1080/0143463970866317>.
- [10] Gomez De La Torre, Andres. "Anti-Racism in the Aid Sector: Call for All of Us to Act and Accelerate Change as Individuals, Organisations and as a Sector." International Civil Society Centre, 30 juni 2020. <https://icsscentre.org/2020/06/30/anti-racism-in-the-aid-sector-a-call-for-all-of-us-to-act-and-accelerate-change-as-individuals-organisations-and-as-sector/>
- [11] Hendrix-Jenkins, Ann. "It's Time to Put an End to Supremacy Language in International Development." openDemocracy, 4 augustus 2020. <https://www.opendemocracy.net/en/transformation/its-time-to-put-an-end-to-supremacy-language-in-international-development/>
- [12] Lissner, J. (1981). Merchants of Misery. New Internationalist. Download: <https://newint.org/features/1981/06/01/merchants-of-misery>
- [13] Gharib, M. (30 september 2015). At what point does a fundraising ad go too far? NPR. Download: <https://www.npr.org/sections/goatsandsoda/2015/09/30/439162849/at-what-point-does-a-fundraising-ad-go-too-far?t=1657962993253>
- [14] Dorga, N. (2013). Representations of global poverty: aid, development and international NGOs. London, United Kingdom: I.B. Tauris.
- [15] Oomen, W., Martens, E. (2022). Communication in development cooperation—Future brief 1: the history of communication by and about development cooperation. Partos. Download: <https://www.google.com/url?sa=j&url=https%3A%2F%2Fwww.partos.nl%2Fwp-content%2Fuploads%2F2022%2F07%2F2F-Partos-future-brief-communication-in-development-cooperation.pdf&uct=1642002519&usq=sJMA0liwuUg-T32urrHbmoEx3B4.&source=chat>
- [16] Paige, S. (2021) "Time to Decolonize Aid: Insights and Lessons from a Global Consultation." Peace Direct. Download: <https://www.peacedirect.org/publications/timetodecoloniseaid/>
- [17] Mwambari, D. (6 september 2019) "Africa's Next Decolonization Battle Should Be About Knowledge." ALJAZEERA. Download: <https://www.aljazeera.com/opinions/2019/9/6/africas-next-decolonisation-battle-should-be-about-knowledge>
- [18] Fransman, J., Hall, B., Hayman, R., Narayanan, P., Newman, K., and Tandon, R. (2018) Promoting Fair and Equitable Research Partnerships to Respond to Global Challenges. Rethinking Research Collaborative. Download: https://rethinkingresearchpartnerships.files.wordpress.com/2018/10/fair-and-equitable-partnerships_research-report-public.pdf
- [19] Martins, A. (2020). Reimagining Equity: Redressing Power Imbalances Between the Global North and the Global South. Gender and Development, 28(1), 135-153. <https://doi.org/10.1080/13552074.2020.1717172>; McWha, I. (2011). The Roles of, and Relationships between, Expatriates, Volunteers, and Local Development Workers." Development in Practice 21 (1), 29-40.
- [20] Chanase, G. (30 mei 2022). Reimagining monitoring, evaluation, and learning through African folklore. INTRAC. Download: <https://www.intrac.org/reimagining-monitoring-evaluation-and-learning-through-african-folklore/>
- [21] Chanase, G. (30 mei 2022). Reimagining monitoring, evaluation, and learning through African folklore. INTRAC. Download: <https://www.intrac.org/reimagining-monitoring-evaluation-and-learning-through-african-folklore/>
- [22] McGee, R., and Gaventa, J. (2011) Shifting Power? Assessing the Impact of Transparency and Accountability. Working Paper No. 383, Institute of Development Studies, Brighton, United Kingdom. Download: <https://gsdrc.org/document-library/shifting-power-assessing-the-impact-of-transparency-and-accountability/>
- [23] Barbière, C. (22 april 2015). Europe's former imperial powers continue to target aid to ex-colonies. The Guardian. Download: <https://www.theguardian.com/global-development/2015/apr/22/europes-former-imperial-powers-target-aid-ex-colonies>; Heinrich, T., Chiba, D. (april 2019). Colonial Legacy and Foreign Aid: Decomposing the Colonial Bias. International Interactions 45(3), 474-499. <https://doi.org/10.1080/03050629.2019.1593834>
- [24] Meeks, P. (september 2018). Development, Untied: Unleashing the catalytic power of Official Development Assistance through renewed action on untied. EURODA. Download: <https://www.eurodad.org/development-untied-2018>
- [25] Lawson, M., Man-Kwun, C., Rhodes, F., Parvez Butt, A., Marriott, A., Ehmke, E., Jacobs, D., Seghers, J., Atienza, J. en Gowland, R. (21 januari 2019). Public Good or Private Wealth? Oxfam. <http://doi.org/10.21201/2019.3651>
- [26] Martins, A. (maart 2020). Reimagining Equity: Redressing Power Imbalances Between the Global North and the Global South. Gender and Development 28(1), 135-153. <https://doi.org/10.1080/13552074.2020.1717172>
- [27] Paige, Shannon. "Time to Decolonize Aid: Insights and Lessons from a Global Consultation." Peace Direct, 10 mei 2021. <https://www.peacedirect.org/publications/timetodecoloniseaid/>
- [28] Paige, S. (2021) "Time to Decolonize Aid: Insights and Lessons from a Global Consultation." Peace Direct. Download: <https://www.peacedirect.org/publications/timetodecoloniseaid/>
- [29] Tulika Srivastava in Goris, Y. (2021) "Joining Forces, Sharing Power. Civil society collaborations for the future." Partos. 20218. <https://www.partos.nl/wp-content/uploads/2021/05/Joining-forces-sharing-power.pdf>
- [30] House of Commons International Development Committee (23 juni 2022). Racism in the aid sector: first report of session 2022-23. Download: <https://publications.parliament.uk/pa/cm5803/cmselect/cmintdev/150/summary.html>
- [31] Ibid
- [32] Bheeroo, L., Mafethe, P., Billing, L. (2021). Racism, power and truth: Experiences of people of colour in development. Bond. Download: <https://www.bond.org.uk/resources/racism-power-and-truth>
- [33] House of Commons International Development Committee (23 juni 2022). Racism in the aid sector: first report of session 2022-23. Download: <https://publications.parliament.uk/pa/cm5803/cmselect/cmintdev/150/summary.html>
- [34] Majumdar, A. (18 augustus 2020). Bearing witness inside MSF: 'I resisted the idea that I could be significantly hampered by my race.' The New Humanitarian. Download: <https://www.thenewhumanitarian.org/opinion/first-person/2020/08/18/MSF-Amsterdam-aid-institutional-racism>
- [35] House of Commons International Development Committee (23 juni 2022). Racism in the aid sector: first report of session 2022-23. Download: <https://publications.parliament.uk/pa/cm5803/cmselect/cmintdev/150/summary.html>
- [36] Bruce-Raeburn, A. (9 februari 2021). Why diversity, equity, and inclusion alone won't dismantle structural racism in globaldev. Devex. Download: <https://www.devex.com/news/opinion-why-diversity-equity-and-inclusion-alone-won-t-dismantle-structural-racism-in-globaldev-98984>
- [37] Bheeroo, L., Mafethe, P., Billing, L. (2021). Racism, power and truth: Experiences of people of colour in development. Bond. Download: <https://www.bond.org.uk/resources/racism-power-and-truth>
- [38] Bruce-Raeburn, A. (9 februari 2021). Why diversity, equity, and inclusion alone won't dismantle structural racism in globaldev. Devex. Download: <https://www.devex.com/news/opinion-why-diversity-equity-and-inclusion-alone-won-t-dismantle-structural-racism-in-globaldev-98984>